

שוק הביטוח בישראל

ניתוח תוצאות Solvency II

ליום 31 בדצמבר 2022

יוני 2023

ניתוח תוצאות Solvency II ליום 31 בדצמבר 2022

לקוחות וידידים נכבדים,

עד ליום 31 במאי 2023 פרסמו חברות הביטוח את תוצאות דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2022.

ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמה דרישת ההון הכוללת בגין כל חברות הביטוח בכ-55 מיליארדי ש"ח המהווה ירידה של 10% מסוף השנה הקודמת ויחס כושר הפירעון הכולל עומד על 111% המהווה עלייה של 6% מסוף שנת 2021 (לפני הוראות המעבר). יחס כושר פירעון כולל הוראות מעבר עומד על 162% המהווה ירידה של 4% מסוף שנת 2021. מצאנו לנכון להציג בפניכם פרסום זה המתמקד בהשוואה ענפית וניתוח התוצאות השונות.

השתדלנו להביא את הנתונים כהווייתם, מתוך דוחות יחס כושר הפירעון של החברות. עיבדנו את הנתונים במספר מימדים על מנת שכל אחד מהקוראים יוכל להתמקד וליהנות מהזווית המתאימה לו.

שותפי ומנהלי KPMG סומך חייקין בתחומי הביטוח וניהול הסיכונים, ישמחו לעמוד לרשותכם בכל שאלה והרחבה או דיון בנושא.

בכבוד רב,
KPMG סומך חייקין

תמונת מצב ההון בישראל לשנת 2022

5% **662** מיליארד ₪ התחייבויות

715 מיליארד ש"ח נכסים

5% **61** מיליארד ₪ הון עצמי מוכר*

10.6 מיליארד ש"ח* עודף** מתוכו ניתן לחלק כדיבידנד **6.6** מיליארד ש"ח** (בהתחשב בכרית שהגדיר הדירקטוריון)

10% **55** מיליארד ש"ח דרישת ההון (לפני הוראות מעבר)

6% **111%** יחס כושר פירעון (ממוצע משוקלל)*

2.1 מיליארד ₪ הקטנת דרישת ההון בשל הקמת נכס מס המבוסס על רווחים עתידיים מאלמנטר ובריאות טווח קצר

סך נכסי האינשורטק שהממונה הכיר בשוק הביטוח עומד על **1.1** מיליארד ₪

הרכב ההון הנדרש בענף הביטוח (לפני פיזור)

מרכיב הסיכון	%
סיכון חיתום בביטוח בריאות	34%
סיכון חיתום בביטוח חיים	23%
סיכון שוק (אחרי התאמת תרחיש מניות)	29%
סיכון חיתום בביטוח כללי	11%
סיכון צד נגדי	3%

היחס כולל הוראות מעבר בענף (ממוצע משוקלל) **162%** 4%

חשיפות משפטיות ורפורמות רגולטוריות שלא ניתן להעריך אינן מקבלות ביטוי מלא בהון הכלכלי

21 מיליארד ש"ח סכום הפריסה של החברות שבחרו בהוראות המעבר המעודכנות

* לפני הוראות מעבר וכולל הנפקות הון לאחר תאריך המאזן.
** סכומים חיוביים בלבד.

השינויים המשמעותיים בדוחות שנת 2022

שינויים בהוראות

פעולות הנהלה של העלאת תעריפים בביטוח בריאות – חוזר הממונה שפורסם בספטמבר 2022, המאפשר התאמת פרמיות במידה וה-Loss Ratio עובר את הסף שנקבע בחוזר, השפיע באופן חיובי על עודפי ההון של החברות הרלוונטיות.

עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי – בחודש יוני 2022 פרסם הממונה חוזר בנושא "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות- עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה". בעקבות העדכון עודכנו לוחות התמותה לגמלאים אשר השפיעו באופן שלילי על עודפי ההון של החברות הרלוונטיות.

הקצאת אג"ח חץ – יישום הוראות חוזר להקצאת אג"ח חץ בגין יישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 השפיע באופן חיובי על יחס כושר הפירעון של החברות הרלוונטיות.

שינויים בשוק

תנודות בשוק ההון – תשואות שליליות עקב הסביבה האינפלציונית ועליית הריבית בתיקי ההשקעות העצמיות של החברות (נוסטרו) ובתיקי העמיתים, המשפיעות באופן שלילי על הכנסות החברות מדמי ניהול, הביאו לקיטון בהון ומנגד הקטינו את דרישת הון סיכוני שוק של החברות.

עליית הריבית – במהלך שנת 2022 חלה עלייה מהותית בעקום הריבית חסרת הסיכון, אשר השפיעה לחיוב על עודף ההון ועל יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברות.

שינוי בהתאמה הסימטרית – ההתאמה הסימטרית משפיעה על גובה תרחיש מניות ומתעדכנת מידי שנה לפי מצב השווקים אשר הניבו תשואות שליליות במהלך השנה. מקדם ההתאמה הסימטרית לסוף שנת 2022 עמד על מינוס 1.76% כך שהתרחיש עמד על 37.24% ו 47.24% למניות סוג 1 וסוג 2 בהתאמה, לעומת מקדם ההתאמה לסוף שנת 2021 שעמד על 10% כך שהתרחיש עמד על 49% ו 59% עבור מניות סוג 1 וסוג 2 בהתאמה.

שינויים בהנחות אקטואריות

מחקרים – עדכון שוטף של מחקרים ומודלים אקטואריים פנימיים של החברות משפיע על מדידת ההתחייבויות הביטוחיות והן על דרישות ההון הנגזרות מתרחישי הסולבנסי. במהלך תקופת הדוח, החברות הרלוונטיות יישמו לראשונה את מחקר המשכיות הנחות, בהתאם לקובץ שאלות ותשובות שלישי של רשות שוק ההון.

השינויים המשמעותיים בדוחות שנת 2022 (המשך)

שינויים אחרים

התכלות סיכונים – התכלות הסיכונים הנובעים מפעילות ביטוח שנמכרה בעבר הובילה לגידול בהון הכלכלי ולקיטון בדרישות ההון ובמרווח הסיכון RM ובסך הכל להשפעה חיובית על עודף ההון ועל יחס כושר הפירעון של החברות.

חישוב מחדש של סכום הניכוי – החברות שבחרו בהוראות המעבר עד לשנת 2032 חישובו מחדש במהלך השנה את סכום הניכוי בתקופת הפריסה.

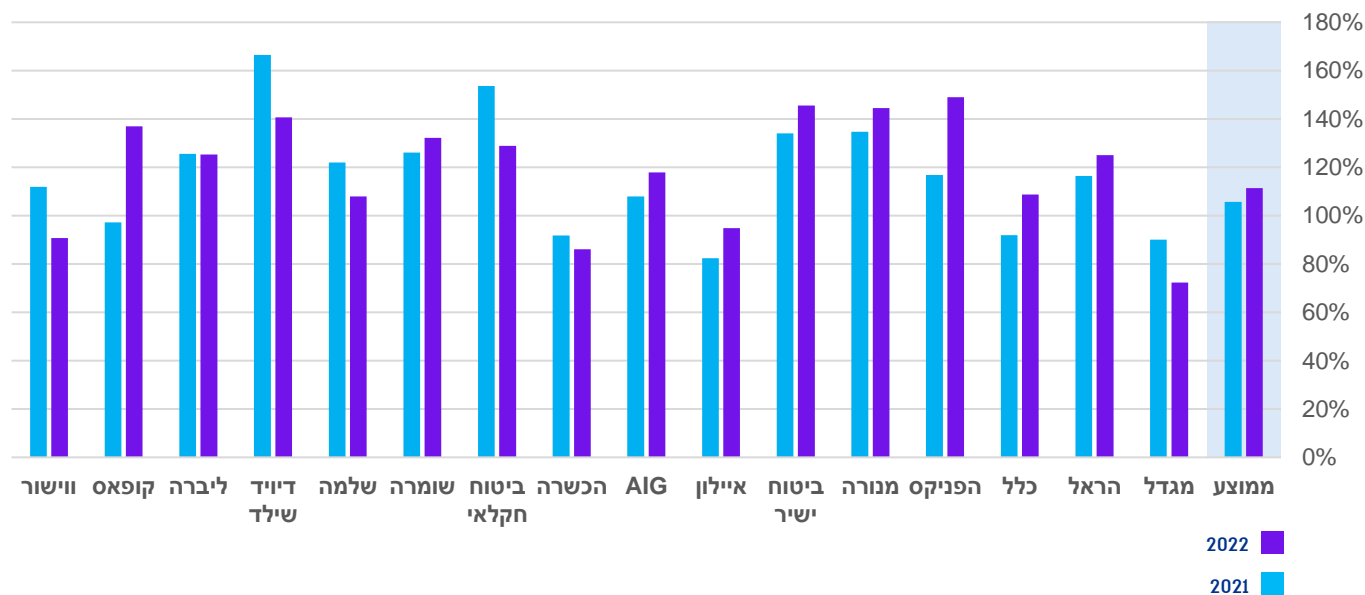

התכלות פריסת דרישות ההון- החברות שבחרו בהוראות המעבר עד לשנת 2024, עברו השנה מהקלה של עמידה ב-85% מדרישות ההון לעמידה ב-90% מדרישות ההון.

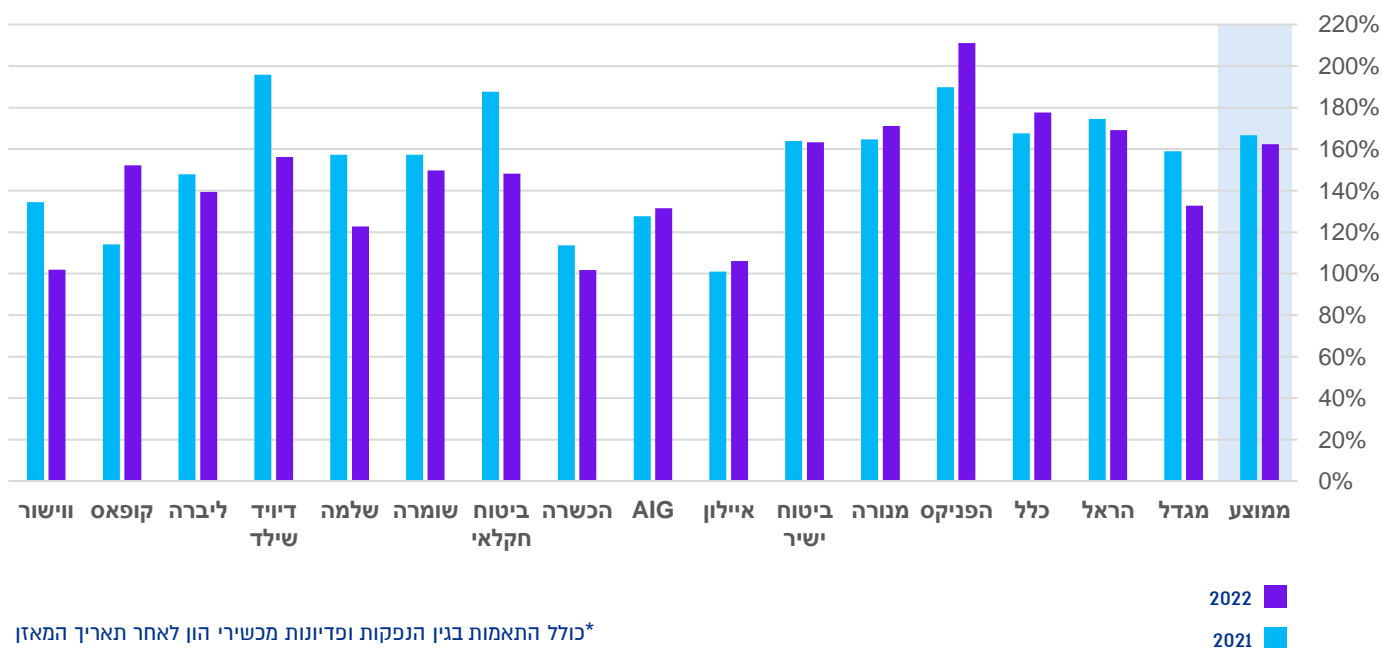
יחס כושר פירעון לפני הוראות מעבר לעומת שנה קודמת*

91%	137%	125%	141%	108%	132%	129%	86%	118%	95%	146%	145%	149%	109%	125%	72%	111%	2022
112%	97%	126%	166%	122%	126%	154%	92%	108%	82%	134%	135%	117%	92%	116%	90%	106%	2021

יחס כושר פירעון כולל הוראות המעבר לעומת שנה קודמת*

102%	152%	139%	156%	123%	150%	148%	102%	132%	106%	163%	171%	211%	178%	169%	133%	162%	2022
134%	114%	148%	196%	157%	157%	188%	114%	128%	101%	164%	165%	190%	168%	175%	159%	167%	2021

* כולל התאמות בנין הנפקות ופדיונות מכשירי הון לאחר תאריך המאזן

יעדי הדירקטוריון שנקבעו במסגרת עמידה בדרישת ההון

שנת 2022

מגדל	הראל	כלל	הפניקס	מנרה	ביטוח ישיר	איילון	AIG	הכשרה	ביטוח חקלאי	שומרה	שלמה	דייד שילד	ליברה	קופאס	וישור
יחס נוכחי לפני הוראות מעבר	72%	125%	109%	149%	145%	146%	95%	118%	86%	129%	108%	141%	125%	137%	91%
יעד הדירקטוריון 2022 לפני הוראות מעבר	-	110%	-	111%	114%	120%	-	130%	107%	109%	114%	120%	110%	-	105%
עודף הון ביחס ליעד הדירקטוריון (במיליוני ₪) לפני הוראות מעבר	-	1,554	-	3,139	1,417	280	-	(90)	(190)	56	(38)	25	9	-	(12)

מבחני רגישות - רוחבי (באחוזים), שנת 2022

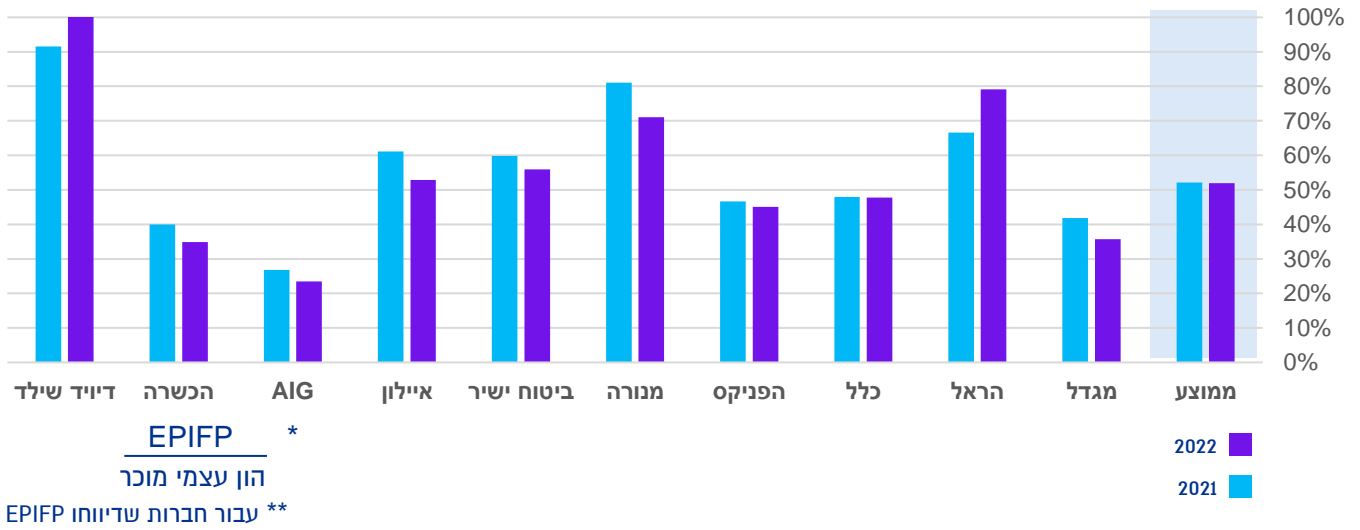
מגדל	הראל	כלל	הפניקס	מנרה	ביטוח ישיר	איילון	AIG	הכשרה	ביטוח חקלאי	שומרה	שלמה	דייד שילד	ליברה	קופאס	וישור
ירידה של 0.5% בריבית	(18%)	(19%)	(12%)	(18%)	(14%)	(7%)	(6%)	(2%)	(2%)	(2%)	(1%)	(1%)	(1%)	(1%)	(10%)
ירידה של 5% בשיעור התמותה	(20%)	(11%)	(12%)	(13%)	(4%)	(2%)	(2%)	(2%)	(2%)	(2%)	(2%)	(2%)	(2%)	(2%)	(2%)
ירידה של 25% בערכי יחסים הוניים	(11%)	(16%)	(8%)	(18%)	(15%)	(9%)	(5%)	(12%)	(10%)	(20%)	(14%)	(9%)	(9%)	(9%)	(9%)
עליה של 5% בשיעור התחלואה	(14%)	(16%)	(10%)	(11%)	(11%)	(6%)	(5%)	(1%)	(5%)	(6%)	(11%)	(11%)	(10%)	(10%)	(14%)

מבחני רגישות - ספציפי (באחוזים), שנת 2022

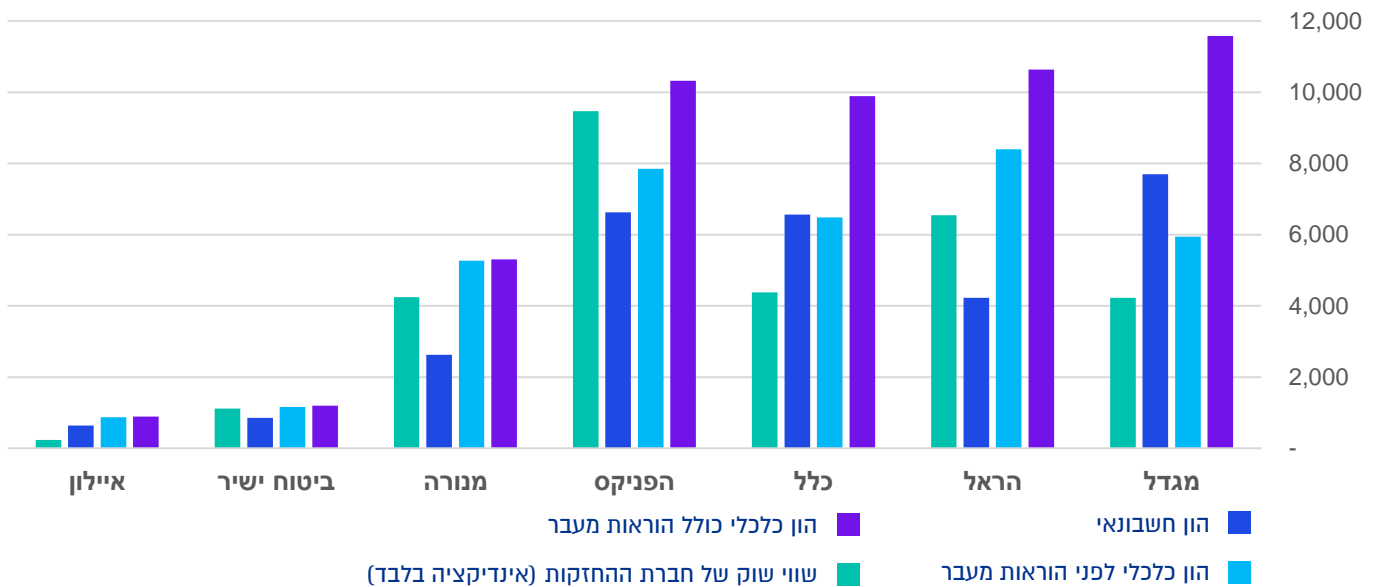
מגדל	הראל	כלל	הפניקס	מנרה	ביטוח ישיר	איילון	AIG	הכשרה	ביטוח חקלאי	שומרה	שלמה	דייד שילד	ליברה	קופאס	וישור
עליה של 0.5% בריבית	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)
ירידה של 10% בשיעורי התמותה	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)	(14%)
עליה של 5% בשיעור התמותה	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)	(8%)
עלייה ב-10% בשיעור התחלואה	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)
תרחיש פתיחת מרווח בגובה 100 נקודות בסיס	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)	(7%)
ירידה של 10% בשיעורי הביטולים	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)
עלייה של 10% בשיעורי הביטולים	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)	(3%)
עלייה של 20% בשיעורי הביטולים	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)
עליה של 5% בשיעור ההוצאות	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)	(6%)
עליה של מל"ש בחשיפה לרעידת אדמה	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)	(10%)
ירידה של 10% בכיסוי ביטוח המשנה	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)	(11%)

EPIFP נטו מתוך הון עצמי מוכר (אחרי הוראות מעבר)*

EPIFP – רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (לאחר מס)**

הון חשבונאי לעומת הון כלכלי (לפני ואחרי הוראות מעבר)

היחס בין ההון הכלכלי לבין ההון החשבונאי (לפני הוראות מעבר)

יחסי החברות המוטות טווח ארוך בישראל – לפני הוראות מעבר

מנורה	הפניקס	כלל	הראל	מגדל	ממוצע	
90%	80%	73%	101%	79%	85%	מרווח הסיכון (RM) ביחס לדרישת ההון
88%	79%	75%	98%	88%	86%	
11%	6%	6%	12%	7%	8%	מרווח הסיכון (RM) BE-7
10%	7%	7%	13%	7%	9%	
25%	28%	37%	35%	40%	33%	הון רוברד 2 מסך ההון
28%	34%	40%	36%	45%	37%	
36%	40%	40%	40%	33%	39%	הון רוברד 2 מסך דרישת ההון
38%	40%	37%	40%	40%	39%	
4%	5%	4%	4%	3%	4%	יחס ההון הנדרש בגין חשיפת החברה לסיכון תפעולי
4%	4%	4%	3%	3%	4%	

2022 %

2021 %

יחסי החברות המוטות אלמנטר בישראל – לפני הוראות מעבר

ממוצע	ביטוח ישיר	איילון	AIG	הנשרה	דייז שילד	
38%	47%	44%	22%	31%	46%	מרווח הסיכון (RM) ביחס לדרישת ההון
45%	50%	55%	24%	42%	51%	
3%	26%	7%	10%	1%	31%	מרווח הסיכון (RM) BE-7
6%	28%	9%	15%	1%	25%	
43%	27%	44%	-	57%	-	הון רובד 2 מסך ההון
40%	31%	44%	-	44%	-	
40%	40%	40%	-	40%	-	הון רובד 2 מסך דרישת ההון
39%	40%	37%	-	40%	-	
13%	8%	12%	7%	13%	26%	יחס ההון הנדרש בגין חשיפת החברה לסיכון תפעולי
11%	8%	11%	6%	12%	17%	

2022 %

2021 %

יחסי חברות האלמנטר בישראל – לפני הוראות מעבר

ממוצע	ביטוח חקלאי	שומרה	שלמה	ליברה	קופאס	וישור	
15%	13%	14%	14%	18%	9%	21%	מרווח הסיכון (RM) לדרישת ההון
14%	14%	16%	11%	16%	10%	14%	
4%	4%	4%	2%	2%	8%	2%	מרווח הסיכון (RM) BE-7
4%	4%	4%	2%	2%	12%	2%	
33%	-	-	36%	-	-	29%	הון רובד 2 מסך ההון
31%	-	-	32%	-	-	30%	
33%	-	-	39%	-	-	27%	הון רובד 2 מסך דרישת ההון
36%	-	-	38%	-	-	34%	
15%	9%	11%	17%	24%	5%	25%	יחס ההון הנדרש בגין חשיפת החברה לסיכון תפעולי
14%	11%	11%	16%	22%	3%	22%	

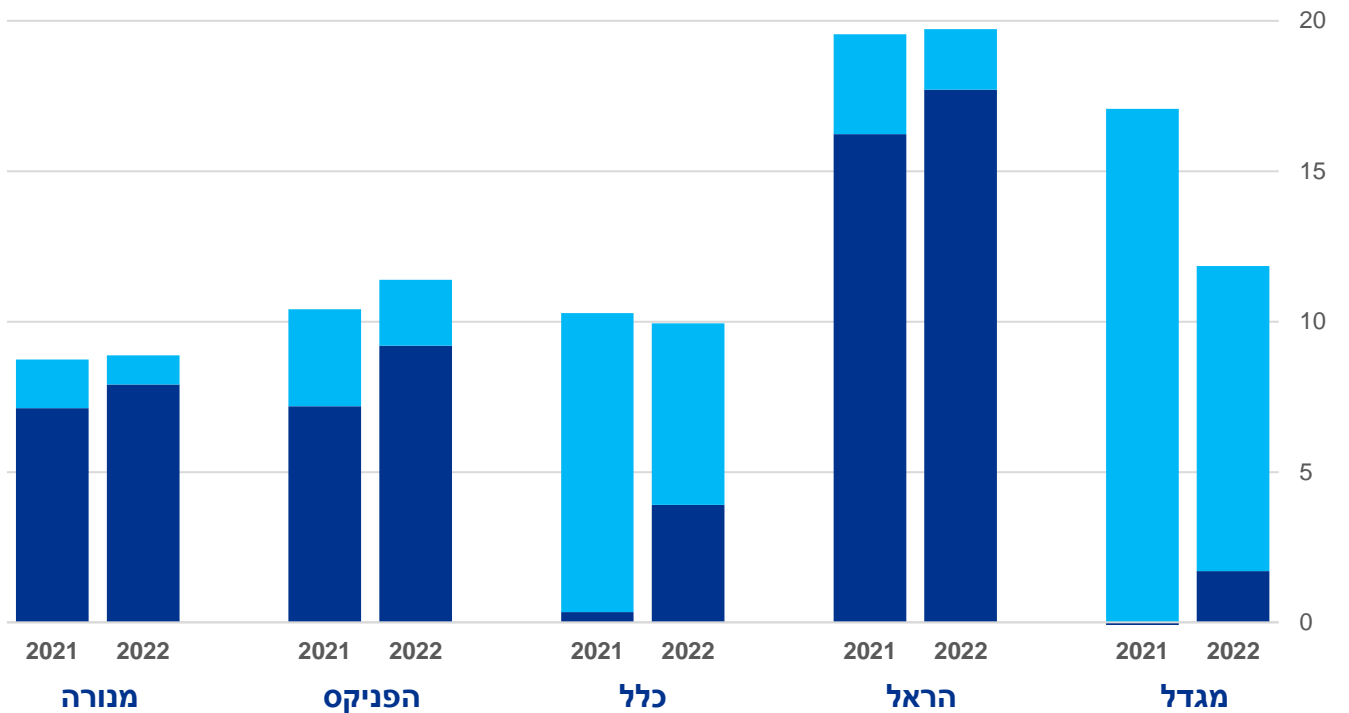
2022 %

2021 %

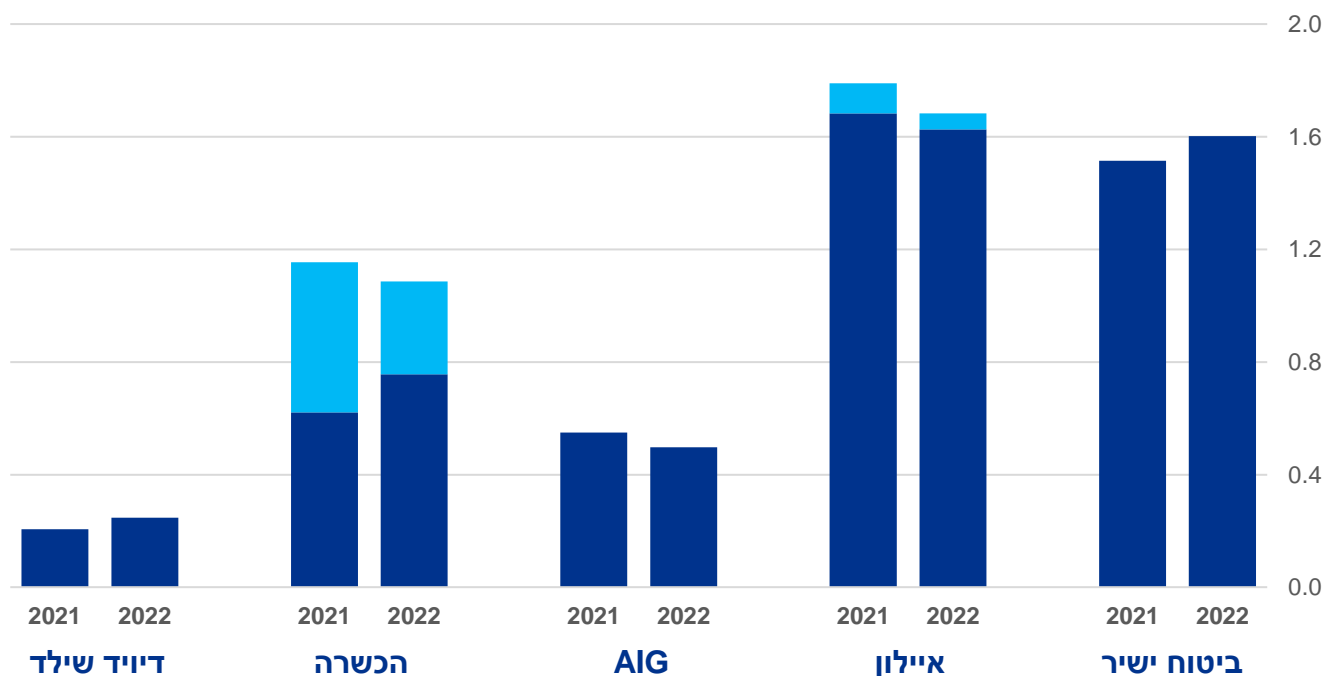
הפרש העתודה הכלכלית מול החשבונאית בשייר*

שנת 2022 לעומת שנת 2021

חברות מוטות טווח ארוך (במיליארדי ש"ח)

חברות מוטות אלמנטר (במיליארדי ש"ח)

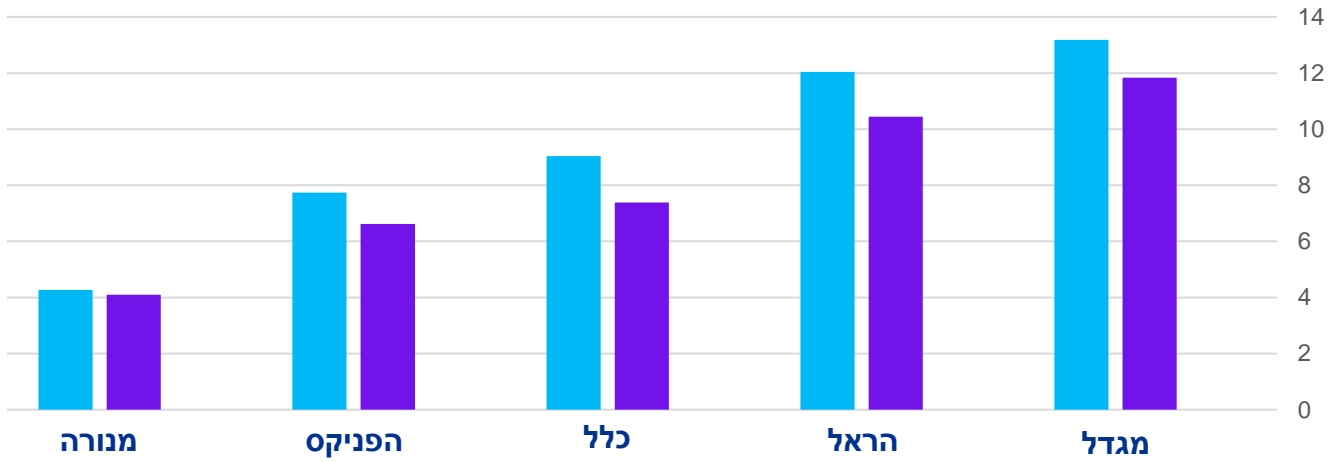

* מחושב כהפרש בין עתודות Best Estimate במאזן הכלכלי לבין עתודות חשבונאיות (בשייר), בתוספת ההפרש באג"ח מיועדות בין המאזן הכלכלי לחשבונאי.

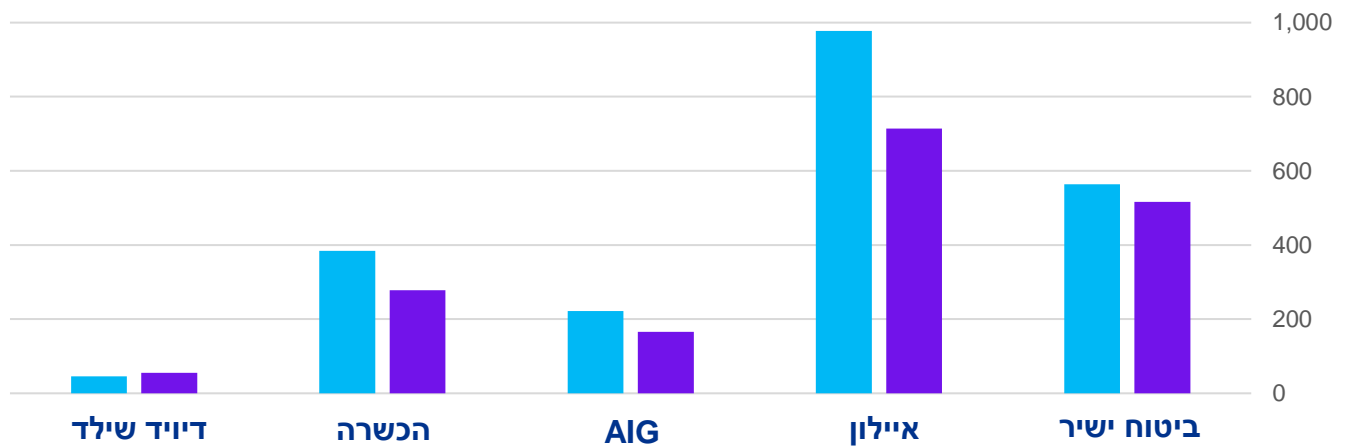
הפרש עתודות פרש חץ

RM שנת 2022 לעומת שנת 2021

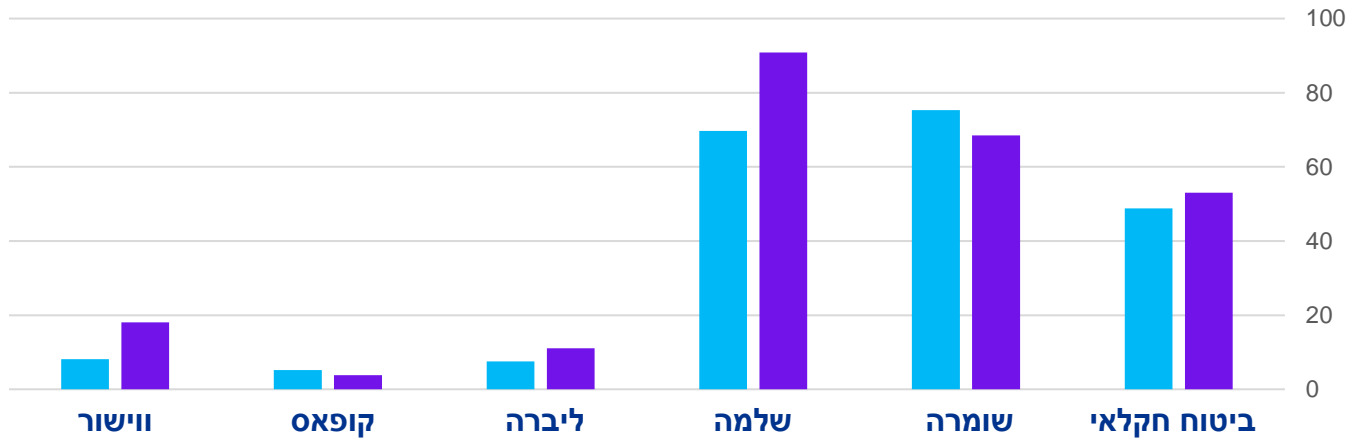
חברות מוטות טווח ארוך (במיליארדי ש"ח)

חברות מוטות אלמנטר (במיליוני ש"ח)

חברות אלמנטר (במיליוני ש"ח)

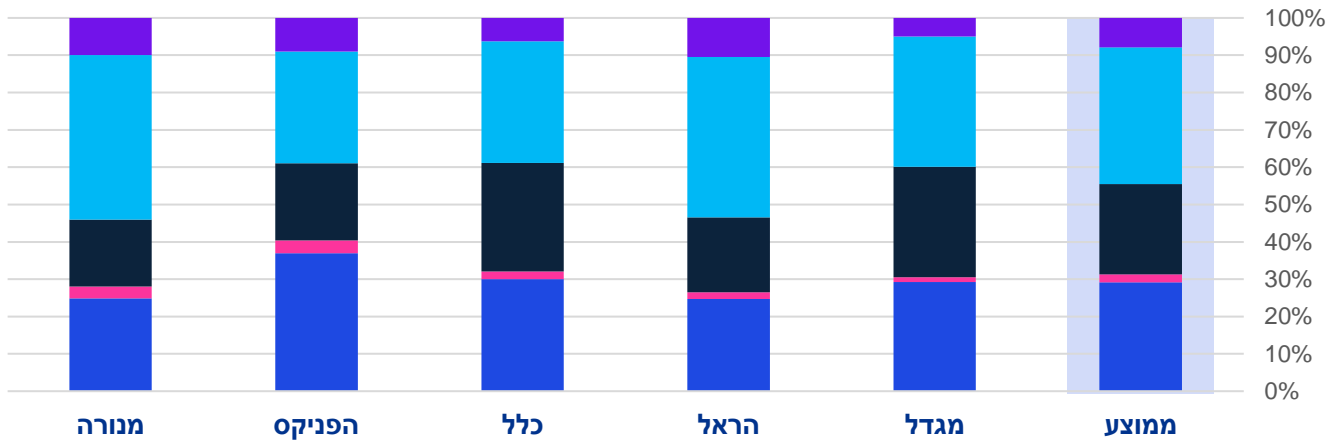

2022 ■
2021 ■

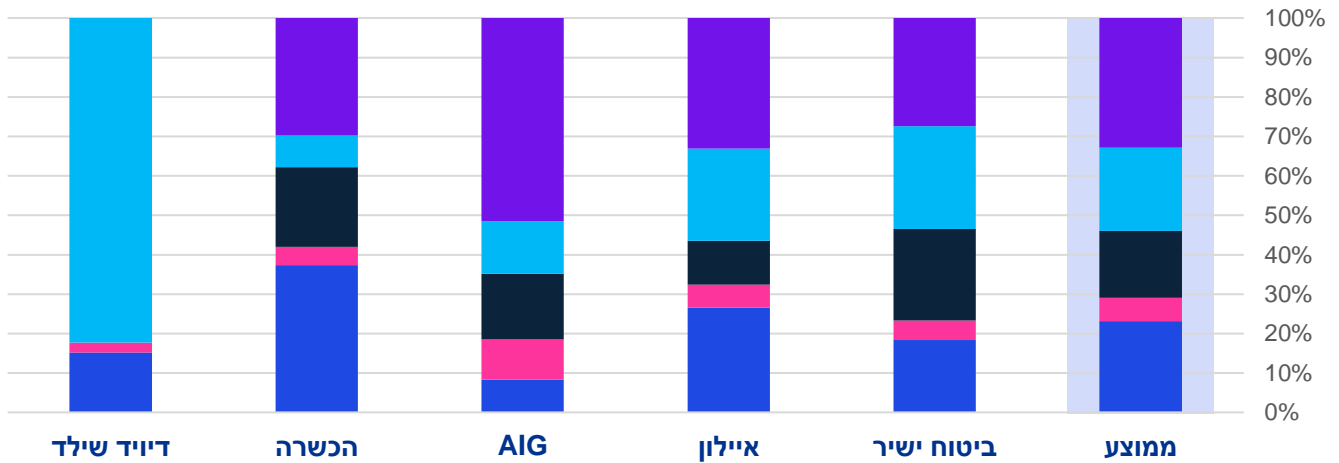
ההון הנדרש לפי מרכיבי סיכון

לפני השפעת הפיזור, לפני סיכון תפעולי ולפני מס, שנת 2022

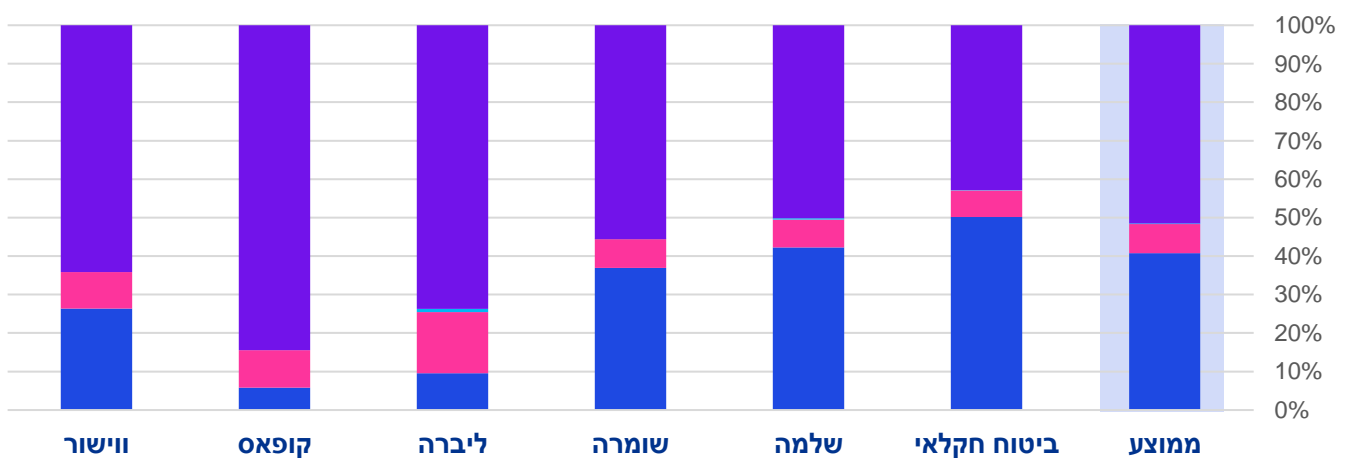
חברות מוטות טווח ארוך

חברות מוטות אלמנטר

חברות אלמנטר

■ הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
■ הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות
■ הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
■ הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק
■ הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

מגדל	הראל	כלל	הפניקס	מנורה	ביטוח ישיר	איילון	AIG	הכשרה	ביטוח חקלאי	שומרה	שלמה	ליברה	דייד שילד	קופאס	וישור	
השפעת פעילות תפעולית	(1,623)	(1,064)	(1,161)	1,038	(926)	82	(86)	53	(521)	42	(31)	51	10	(0)	6	11
השפעת פעילות כלכלית	(1,144)	583	1,163	864	469	79	117	(125)	464	(13)	(99)	(16)	3	(0)	(0)	(0)
עסקים חדשים	142	1,298	523	448	748	(40)	65	17	(17)	-	-	40	-	-	-	-

הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

מגדל	הראל	כלל	הפניקס	מנורה	ביטוח ישיר	איילון	AIG	הכשרה	ביטוח חקלאי	שומרה	שלמה	ליברה	דייד שילד	קופאס	וישור
השפעת פעילות תפעולית	(52)	(961)	(816)	(523)	(69)	35	4	(191)	(8)	(4)	98	7	13	(12)	27
השפעת פעילות כלכלית	(903)	(1,600)	(1,230)	(978)	(719)	(82)	(176)	(65)	(31)	(52)	(58)	(12)	4	2	2
עסקים חדשים	229	651	291	359	534	(19)	19	51	11	-	-	45	-	-	-

עודף (גירעון) הון

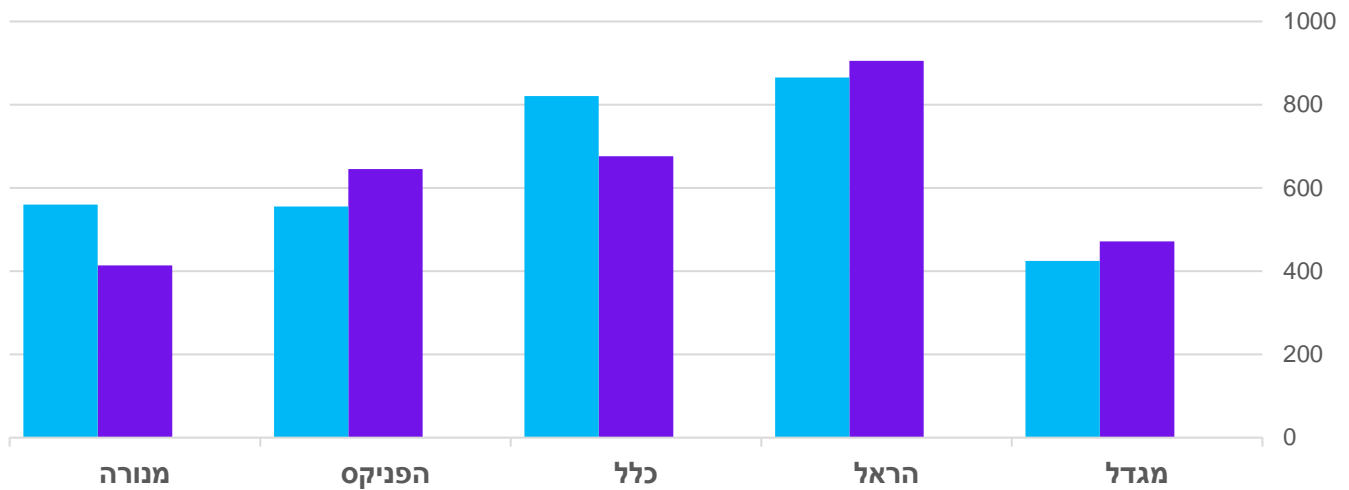

מגדל	הראל	כלל	הפניקס	מנורה	ביטוח ישיר	איילון	AIG	הכשרה	ביטוח חקלאי	שומרה	שלמה	ליברה	דייד שילד	קופאס	וישור
השפעת פעילות תפעולית	(1,572)	(103)	(344)	1,562	(857)	47	(90)	244	(513)	46	(47)	2	(13)	19	(16)
השפעת פעילות כלכלית	(240)	2,183	2,393	1,842	1,188	161	293	(60)	495	(69)	(41)	(3)	(1)	(2)	(2)
עסקים חדשים	(87)	647	232	89	213	(21)	46	(34)	(28)	-	-	(6)	-	-	-

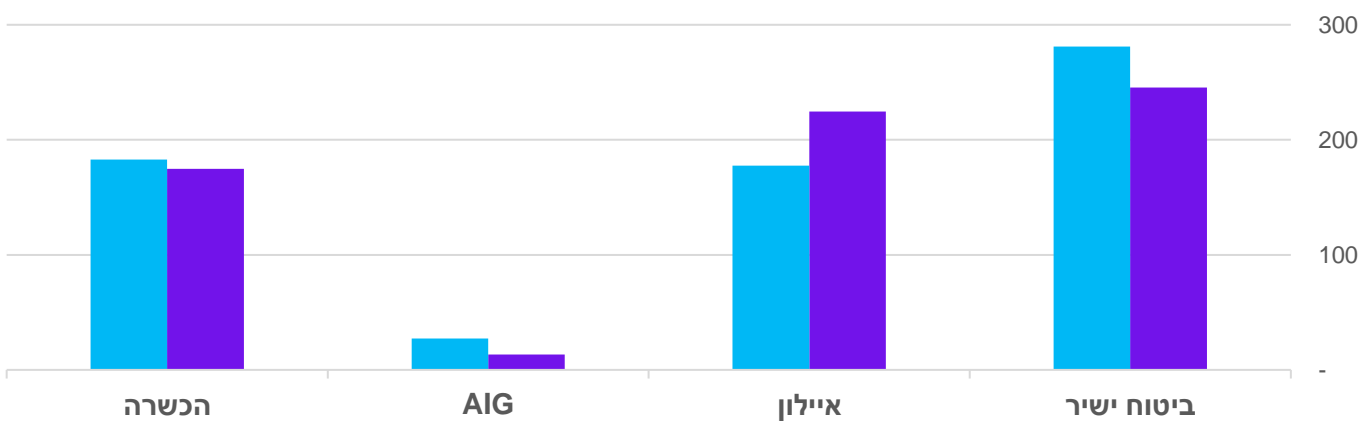
הפרש בגין נכסים בלתי מוחשיים

שנת 2022 לעומת שנת 2021

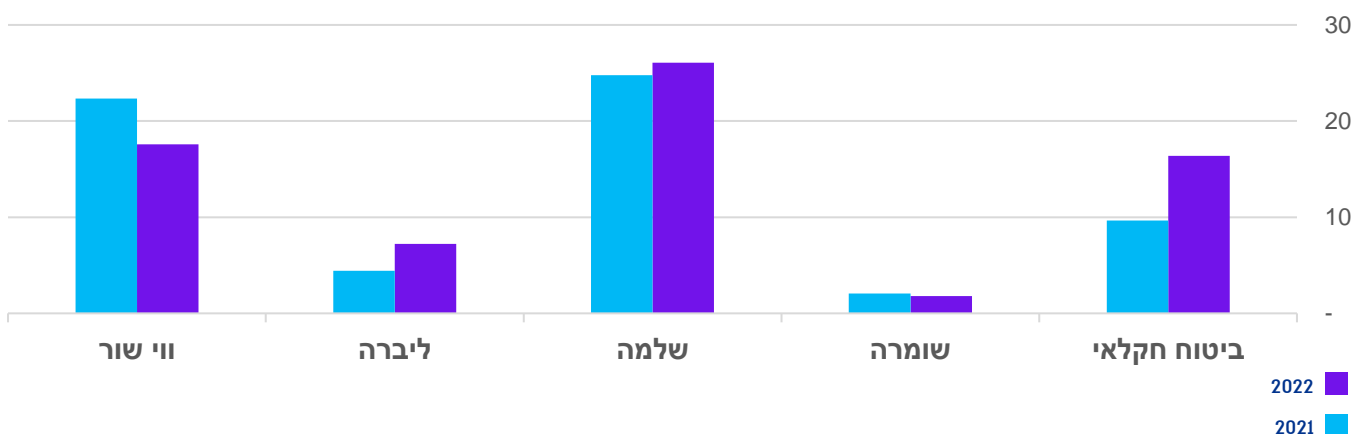
חברות מוטות טווח ארוך (במיליוני ש"ח)

חברות מוטות אלמנטר (במיליוני ש"ח)

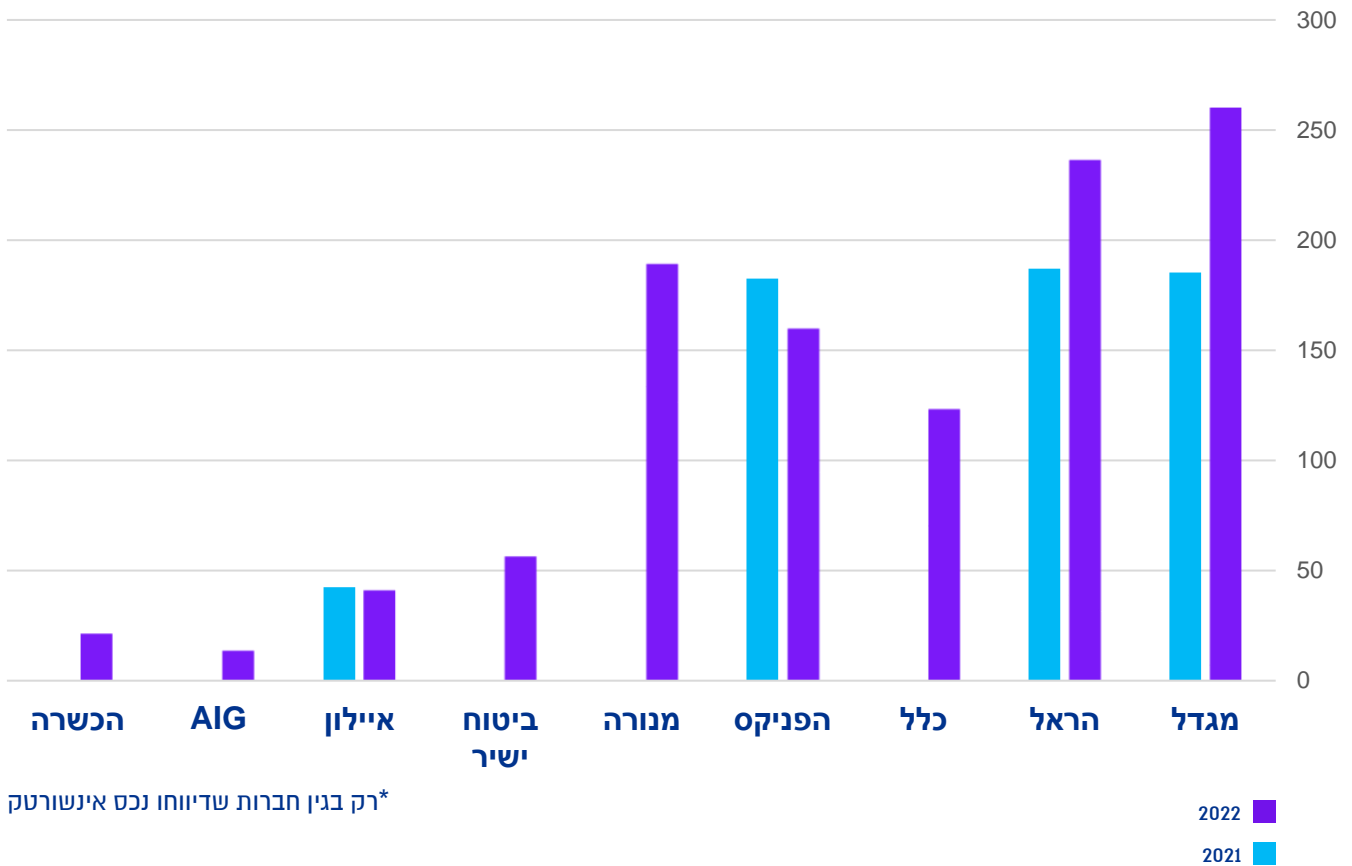
חברות אלמנטר (במיליוני ש"ח)

2022
2021

נכסי אינשורטק*

שנת 2022 לעומת שנת 2021 (במיליוני ש"ח)

נכס מס נוסף כנגד ה-SCR (DTA)

בגין רווחים עתידיים בביטוח כללי ובריאות לטווח קצר, שנת 2022 (במיליוני ש"ח)

חברה	מגדל	הראל	כלל	הפניקס	מנורה	ביטוח ישיר	איילון	AIG	הכשרה	ביטוח חקלאי	שומרה	שלמה	דייז שילד	ליברה	קופאס	וישור
מקסימום נכס מס נוסף המותר לפי ההוראות	856	729	626	543	319	66	81	37	45	19	24	31	8	2	2	4
נכס מס נוסף שנוצל	127	656	302	479	295	66	49	37	45	15	24	30	4	0	3	
נכס מס נוסף פוטנציאלי	729	73	324	64	24	1	32	0	0	4	0	1	4	2	0	

נשמח לעמוד לרשותכם

אילנית אדסמן

שותפה

ראש תחום ביטוח ופינטק
iadesman@kpmg.com

טל זהרני

שותף

תחום ביטוח, פנסיה וקופות גמל
tzaharani@kpmg.com

שירה ליכטנשטט

שותפה

תחום ביטוח, פנסיה וקופות גמל
slichtenstadt@kpmg.com

טלי ביסקר-אבישר

שותפה

תחום ביטוח, פנסיה וקופות גמל
tbisker@kpmg.com

הנתונים נלקחו מדוחות יחס כושר הפירעון של החברות לדצמבר 2022.

המידע המוצג כאן הינו בעל אופי כללי ואינו מיועד לענות על הנסיבות הייחודיות של כל יחיד או ישות. אף על פי שאנו משתדלים לספק מידע מדויק וזמין, אין באפשרותנו להבטיח את דיוקו של המידע ביום בו הוא מתקבל וכן כי המידע ימשיך להיות מדויק גם בעתיד. אין לפעול לפי המידע המוצג ללא ייעוץ מקצועי מתאים לאחר בדיקה מקיפה ויסודית של המצב הספציפי.

© KPMG 2023 סומך חייקין, שותפות רשומה בישראל ופירמה חברה בארגון הגלובלי של KPMG המורכב מפירמות חברות עצמאיות המסונפות ל-KPMG International Limited, חברה אנגלית פרטית מוגבלת באחריות. כל הזכויות שמורות.

KPMG International והישויות המסונפות אליה אינם מספקים שירותים ללקוחות. לאף פירמה חברה אין סמכות לחייב או לקשור את KPMG International, כל ישות הקשורה אליה או פירמה אחרת החברה ברשת, מול צדדים שלישיים, ו-KPMG International או כל ישות קשורה אליה אין סמכות לחייב או לקשור כל פירמה החברה ברשת מול צדדים שלישיים.